

DOI: <https://doi.org/10.17721/2520-2626/2023.33.10>

УДК 316.323.2.303

Юлія СТРЕБКОВА

кандидат філософських наук, доцент,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID: 0000-0001-9941-0330

Email: strebkova@i.ua

На ЧЖАНЬ

аспірантка,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м.Увэй, КНР

Email: 296017638@qq.com

КСЕНОЛОГІЯ¹ ЖІНОЧОГО: УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ В УЯВЛЕННЯХ КИТАЙСЬКОЇ МОЛОДІ

Анотація. У статті представлено результати соціально-філософського дослідження уявлень освіченої китайської молоді про сучасних українок. Опитування проводилось влітку 2023 року під час повномасштабної російської війни проти України. Разом з тим ми виходили з позицій сучасного стану україно-китайських відносин та якомога меншої політизації опитування.

Дослідження передбачало аналіз асоціацій і являло собою поглиблене, слабо зв'язане інтерв'ю з орієнтовним набором питань. Гід інтерв'ю був складений українською та англійською мовами з подальшим перекладом на китайську. Для дослідження важливо, щоб інтерв'юеркою була саме жінка. Інтерв'ю проводила китаянка – співавторка цієї статті у звичайних умовах. Відповіді перекладались українською. Прямий переклад деяких відповідей був доволі складним, тому уточнення та роз'яснення робились англійською. Дослідження є соціально-філософським і не відповідає повною мірою соціологічним канонам.

Також досліджувались джерела формування цих уявлень. Зокрема, висвітлення тем статусу українських жінок під час російської війни у китайському сегменті інтернету англійською та китайською мовами. У статті продемонстровано, як доступні на сайтах публікації окреслюють уявлення про сучасних жінок та потім транслюються молоддю у вигляді концептів, напрямків роздумів, контекстів і акцентів.

Результати досліджень китайських авторів були нами використані для огляду уявлень про сучасних китайських жінок. Ці уявлення ми порівнювали з уявленнями про українських жінок, що були отримані у процесі нашого опитування.

Ксенологія розглядається нами як напрямок соціально-філософських пошуків, спрямованих на осмислення "чужого", "іншого" та "інакшого". У ході дослідження з'ясовано, що характеристики українських жінок не містять ознак «чужого» чи «ворожого». Продемонстровано, що соціокультурний простір китайської молоді пронизаний різного роду стереотипами, гендерні стереотипи серед яких посідають провідне місце.

¹ Під ксенологією маємо на увазі напрямок соціально-філософських пошуків, спрямованих на осмислення "чужого", «відмінного», "іншого" та "інакшого".

Обґрунтована необхідність подальших досліджень важливої для китайської та української молоді проблеми – сурогатного материнства.

Зазначено, що дослідження стереотипних уявлень потребує методології, яка використовує інтерсекційність і ґрунтується на міждисциплінарному підході. Дослідження підтвердило, що соціально-філософський аналіз на основі інтерсекційного підходу може слугувати міждисциплінарному трансферу експериментальних даних у гендерних дослідженнях.

Ключові слова: гендерний аналіз, соціально-філософська ксенологія, уявлення молоді, партикулярні статуси жінок, філософська компаративістика, українські жінки, Китай.

Julia Strebkova

Ph.D. in philosophy, Associate Professor,
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

Na Zhan

National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute» China, Wuwei

XENOLOGY OF THE FEMININE: UKRAINIAN WOMEN IN PERCEPTIONS OF CHINESE YOUTH

Abstract. The article represents results of a socio-philosophical study of the ideas of educated Chinese youth about modern Ukrainian women. The survey had been carried out on Summer 2023 during a full-scale Russian war against Ukraine. At the same time, we proceeded from the standpoint of the current state of Ukrainian-Chinese relations and the least possible politicization of the survey.

The study involved an analysis of associations and was an in-depth loosely coupled interview with a orientative set of questions. The guide-interview was written in Ukrainian and English, with subsequent translation into Chinese. It is important for research that the interviewer was a woman. The interview was conducted by the Chinese co-author of this article under usual conditions.

The answers were translated into Ukrainian. Direct translation of some answers was quite difficult, so clarifications and explanations were made in English. The research is socio-philosophical and does not fully correspond to sociological canons. The sources of the formation of these ideas were also investigated. In particular, coverage of the status of Ukrainian women during the Russian war in the Chinese segment of the Internet in English and Chinese. The article demonstrates how the publications available on the sites outline ideas about modern women and then broadcasted by young people in the form of concepts, lines of thought, contexts and accents.

By definition of xenology the author means the direction of socio-philosophical searches aimed at understanding the "outlying", "other" and "different". In the course of the research, it was found that the characteristics of Ukrainian women do not contain signs of "alien" or "enemy". It has been demonstrated that the socio-cultural space of Chinese youth is permeated with various stereotypes, among which gender stereotypes occupy a leading place.

The need for further research into an important problem for Chinese youth – surrogate motherhood – had been well-founded. It had been noted that the study of stereotypes requires a methodology that uses intersectionality and is based on an interdisciplinary approach. The study had confirmed that socio-philosophical analysis based on an intersectional approach can serve the interdisciplinary transfer of experimental data in gender studies.

Key words: gender analysis, socio-philosophical xenology, particular statuses of women, perceptions of young people, philosophical comparative studies, Ukrainian woman, China.

Постановка проблеми. Сучасна геополітична ситуація, у зв'язку з повномасштабною російською війною проти України, є динамічною і складно прогнозованою. Але вже зараз можна стверджувати, що Україна та Китай однозначно матимуть вплив на майбутнє всього світу. Українці та українки після вторгнення російських військ перебувають у епіцентрі інформаційних повідомлень світових медій. У Китаї під'єднана до Інтернету значна кількість населення, що за даними Китайського інформаційного центру Інтернет-мережі (CNNIC) у Пекіні становить понад мільярд користувачів світових мереж та інтернет-додатків. Станом на червень 2023 року кількість

користувачів месенджерів, онлайн-відео та коротких відео досягла: 1,047 мільярда, 1,044 мільярда та 1,026 мільярда відповідно. Коефіцієнти використання 97,1%, 96,8% та 95% відповідно [14]. Імідж будь-якої країни тісно пов'язаний з інформаційною політикою, геополітичними інтересами та може зазнавати сторонніх впливів. Але українське суспільство у Китаї не позиціонується як вороже, і зараз наші країни не мають взаємних претензій. Україна та Китай мали тісну співпрацю у минулому, зокрема, у академічному секторі, у сфері вищої освіти. У своєму розвитку Україна та Китай не мають спільної історії, але переживали складні періоди та трансформації, що

характеризувались змінами у статусах жінок. Емансипація жінок та гендерна рівність після підписання Пекінської декларації у обох країнах є складовою державної політики.

Глобалізація та міграційні процеси актуалізували дослідження уявлень про іноземців у різних культурах. Отже, ставлення до жінок, які не є співгромадянками, які є «інакшими» за декількома ознаками, належать до сучасного суспільства, яке не має територіальної близькості, разом з тим не має ознак ворожості, буде цікавим для соціальної філософії сучасності.

Стосовно практичної цінності, то якісні дослідження, зокрема дослідження уявлень про етнос та різні групи сучасного населення, мають передувати масштабним соціологічним дослідженням іміджу країн. Результати таких соціально-філософських досліджень можуть бути також корисними при розробці політичних рішень, пов'язаних з подальшим розвитком міжкультурної комунікації.

Аналіз наукових публікацій. Жіноче як відмінне, особливе, а іноді «чуже» та «вороже» розглядалось в європейській та китайській філософії у самих ранніх роботах. Із часів античності Аристотель обстоював «особливе» право для жінок, прив'язане до їх сімейного статусу. Опозиція Їнь та Янь у китайській філософії даосизму та конфуціанства також протиставляла фемініне та маскуліне, і обґрунтовувала різні соціальні статуси реальних жінок та чоловіків.

Класик фемінізму Сімона де Бовуар актуалізувала розгляд жіночого як інакшого, що розкрито у її хрестоматійній роботі «Друга стать». Гендерні аспекти китайської культури розглянуті у працях представниць американського (К. Мілет, А. Дворкін), французького (Ю. Крістева) фемінізму та у роботах сучасних українських авторок (В. Агеєва, Н. Ісаєва, Т. Іванишин та ін.) Варте уваги магістерське дослідження вербалізації гендерних стереотипів в китайськомовному художньому дискурсі А. Пекарської [1].

Існують численні роботи з дослідження етнічних та гендерних стереотипів як стійких уявлень. Серед українських дослідниць відомі розвідки О. Кісь, О. Лабур, О. Боряк, К. Дисі, І. Ігнатенко та ін. Роботи цих авторок розкривають історію формування жіночих статусів в українській культурі. Також популярні крос-культурні дослідження гендерних стереотипів. Натомість сучасних досліджень жіночих образів в уявленні представників іншої культури порівняно мало.

У гендерних дослідженнях стереотипні уявлення часто розглядаються у контексті (не)толерантності. У цьому зв'язку цікавою є робота М. Уолцера. Автор вирізняє декілька можливих рівнів толерантності через ставлення до «інших» та «інакших» [4]. Конструктивний та деструктивний потенціал етнічних стереотипів у контексті соціально-філософської ксенології - досліджені ставлення до іноземців та незнайомих культурних традицій,

розглядають: М. Будько, О. Гордійчук, О. Корнієнко, М. Ларченко, В. Лисенко, С. Сердюк та ін.

Спектр методик дослідження стереотипних уявлень дуже широкий: від класичних психодіагностичних методик [10] до цифрових додатків. Зокрема у 2017 році група авторів розробила метрики на основі вбудовування слів, щоб охарактеризувати, як гендерні стереотипи та ставлення до етнічних меншин у Сполучених Штатах розвивалися протягом 20-го та 21-го століть [11].

К. Хан (Kang Han) використовував офлайн-анкетне опитування та огляд літератури, щоб дослідити знання учнів п'ятого та шостого класів початкової школи про гендерні стереотипи [6]. Результати досліджень інших китайських авторів К. Чжан (Kan Zhang), Б.С. Яо та С. Чжоу (Ben-Xian Yao, Xiao Zhou), Ч. Юлян (Chang Yuliang), В. Ган (Wei Gan) та ін. були нами використані для опису уявлень про сучасних китайських жінок. Ці уявлення ми порівнювали з уявленнями про українських жінок, що були отримані у процесі нашого опитування.

У дослідженні 2022 року нами аналізувалися візуальні образи жінок військових у китайських та українських ЗМІ. Ми зафіксували спільні риси та розбіжності у цих образах [2, с. 117–118]. **Метою** ж даного дослідження буде: з'ясувати ключові моменти в уявленні китайців про українців – жінок з іншого соціуму. Ми спирались на інтерсекційний підхід, що у комплексі розглядає взаємозв'язок гендерних та інших стереотипних уявлень.

Виклад основного матеріалу. Для дослідження статусів жінок та стереотипів у гендерних студіях широко застосовуються якісні соціологічні дослідження. Разом з тим, розгляд уявлень як складних морально-ціннісних та культурних утворень апелює до застосування соціально-філософського аналізу [15]. Адже соціокультурний світ, що відображається в історичній свідомості проявляється в уявленнях конкретних людей. У 2017 році, досліджуючи уявлення студентів про українську людину, ми застосовували діагностичні малюнки. Було з'ясовано, що українська людина мислиться українськими студентами як молодий чоловік [3, с. 96]. Нинішнє дослідження передбачало поглиблене, слабко зв'язане інтерв'ю з орієнтовним набором питань. Гід інтерв'ю покликаний з'ясувати уявлення про жінок як систему очікувань, поведінкових практик та взаємодій, що безпосередньо пов'язані з культурними та гендерними стереотипами. Акцент робився на партикулярних, неформальних статусах жінок.

Варто наголосити, що наше дослідження є соціально-філософським і не відповідає повною мірою соціологічним канонам. Ми виходили з позицій сучасного стану україно-китайських відносин і якомога меншої політизації опитування.

Для повсякденного розвитку міжнародної співпраці важливо було з'ясувати уявлення саме молоді, яка має або здобуває фахову вищу освіту. Тож переважна більшість опитаних – молодь 24-34 років, 20 з яких не

старше 30 років. Усього було опитано 27 осіб: 15 жінок і 12 чоловіків.

Більшість опитаних сказали, що мало знають про українських жінок, а інформацію беруть з інтернету. Джерела формування уявлень у китайців обов'язково включають державні медіа та Інтернет. Статистичний звіт про розвиток Інтернету в Китаї, нещодавно опублікований Китайським інформаційним центром Інтернет-мережі (CNNIC) у Пекіні показав, що у 2023 році рівень проникнення Інтернету сягає 76,4% [14]. Також серед джерел інформації про українських жінок респонденти називали кіно, телебачення, окремо виділяли TikTok (Douyin) та чутки.

Пошук китайською за ключовими словами “乌克兰 (Україна)” та “女性 (жінки)” на авторитетному академічному веб-сайті Китаю «Китайській національній інфраструктурі знань», видає лише 81 публікацію китайською мовою. Перша публікація датується 1995 роком. Аналогічний пошук англійською видає 303 публікації. Зауважимо, якщо шукати лише за ключовим словом “乌克兰 (Україна)”, можна знайти 18 254 статті китайською мовою та 108 807 статей англійською мовою.

Характеристики вибірки. Оскільки ми досліджували саме уявлення, а не знання, ми опитували тих, хто був доступний і не обов'язково стикався з українськими жінками особисто, або професійно був пов'язаний з Україною. Людина могла бути загалом невідомою про українські реалії, але її уявлення також цінні для цього дослідження: *«Раніше в Інтернеті були відео українок, які виходять заміж і живуть у Китаї. Я відчуваю, що українські жінки від природи романтичні, емоційні та сімейні»*².

За освітою, понад 40% респондентів (11 осіб) закінчили коледж чи мають рівень бакалавра, майже 60 % (16 осіб) мають або здобувають ступінь магістра. З них: 4 студенти, 2 безробітних та 1 фрілансер. Серед тих, хто зазначив свій фах: п'ять лікарів, четверо освітян, бізнес працівник, дизайнер, зв'язківець, перекладач, фінансист, юрист, інженер, машиніст поїзда та два посадовці на державній службі. Стосовно місця проживання: більшість (18 осіб) проживає у містах, третина (9 осіб) у сільській місцевості.

Оскільки ми досліджували партикулярні (неформальні) статуси жінок, важливо, щоб серед опитаних були чоловіки та жінки різного матримоніального статусу. Але, оскільки основну частину опитаних становила молодь – більша частина не перебувала у шлюбі: 14 жінок та 6 чоловіків, що в сумі складає дві третини опитаних (74%).

Дослідження уявлень передбачає аналіз асоціації. Респонденти описували свої уявлення про українок через асоціації у позитивному ключі. *«Українські жінки мають свої унікальні погляди на кохання, і те, що не матеріальне, є найдорожчим»*

(чоловік, 27 років). Проте серед асоціацій найчастіше зустрічаються характеристики зовнішності: *«красива», «дуже красиві», «природна краса»* та ін. Як основні характеристики, згадується краса (близько двадцяти разів) та біла шкіра (8 разів), яка також є ознакою вишуканої краси в уявленні китайців.

Українки доволі часто втрапляють до вершин різноманітних конкурсів краси та очолюють популярні в інтернеті рейтинги найгарніших людей. До прикладу, топ найбільш привабливих національностей 2019-го, за версією туристичного порталу Big Seven Travel, очолили жителі України. Опитування проводилось серед аудиторії у 1,5 млн. людей на тему "Найгарніша нація у світі", список складався з 50 країн. Ця інформація поширювалась багатьма інформаційними англійськими ресурсами, зокрема її поширив сайт Плейбой. Сексуальність та темпераментність українських жінок також була відзначена нашими респондентами.

З українками у китайській молоді асоціюються традиційні жіночі характеристики: ніжність, доброта, відкритість, усміхненість, лагідність тощо. Серед рис характеру також універсальні позитивні моральні якості: вихованість, щирість, оптимізм, дружелюбність та ін. Були відзначені важливі для співпраці характеристики українських жінок: розум, відповідальність, працьовитість, рішучість та ін.

Питання стосовно спільної праці та дружби з українками ми обговорювали лише з жінками Китаю. Всі респондентки, які давали відповіді (11 з 13-ти) відповіли, що могли б дружити з українками. При тому більшість опитаних відповіли, що на їхню роботу ніяк не вплине, якщо їх керівницею буде українка. І, хоча майже всі опитані не мали досвіду співпраці з українськими жінками, більшість вважає, що *«це повинно бути легко», «це нормально, всі отримують користь один від одного»* тощо.

Тему російської війни більшість опитаних не артикулювала, але згадувала у відповідях про українських жінок: *«Я знаю, що Україна постраждала від війни»; «Нещасні люди, які постраждали від війни»*. Респонденти асоціювали українок із труднощами: *«сильні, з непростим життям»; «низький статус»*.

На пряме запитання «Що ви знаєте про українських жінок на війні?» 18 респондентів з 27 сказали, що «не розуміють» або не знають. Висловлювалось припущення, що *«в Україні, ймовірно, найвищий у світі відсоток жінок в армії»*. З інших відповідей: *«Вони були спустошені війнами, і вони виростили в біді, і навіть гинули в битві»; «Мало хто знає, що люди на війні дуже нещасні»; «Вони не можуть гарантувати безпеку життя як громадяни незалежної суверенної країни»*. Разом з тим, на думку китайців, українки *«все ще сильні у війні»*. Чоловік із сільської місцевості вважає, що *«українських жінок більше, ніж чоловіків, тому жінки-солдати дуже жорстокі на багатьох війнах»*. У опитаних жінок присутні песимістичні роздуми: *«У кіберпросторі лунають погані відгуки про українських жінок, і їх*

² Тут та надалі переклади відповідей виділені курсивом.

відправлятимуть на заробітки в інші країни та регіони. Ситуація не оптимістична» (жінка-вчителька, 29 років). Студентка з великого міста відповіла, що під час війни «багато жінок досі залишаються на своїх посадах» і додала цікавий коментар-приказку: «Добродій запитав, чи потрібен нам хліб у земляниці?».

На запитання «Чи могли б ви одружитися з україночку?» шестеро з неодружених чоловіків, які дали відповідь, зазначили, що не думають так, або не хотіли б: «Я не одружуся на українській красуні, я традиційний китаець, я просто хочу одружитися на традиційній китайській нареченій» (фінансист з міста, 32 роки). Двоє чоловіків відповіли, що не знають, чи могли б вони одружитися з україночку, а двоє – могли б. При тому вони відзначають, що є мовні відмінності та культурні розбіжності між китайським та західним сімейним устроєм. Зокрема у шлюбі з україночку «домашнє життя має бути більш романтичним, веселим і спокійним» (27-річний чоловік, що мешкає у сільській місцевості).

На запитання «У якій китайській провінції, на вашу думку, українській жінці найлегше буде адаптуватися?» називались північні регіони, зокрема північно-східний Китай: «Клімат України схожий на клімат на північному сході моєї країни, тому, я думаю, українським жінкам найлегше адаптуватися в китайській провінції Ляонін» (чоловік 27 років, мешканець сільської місцевості).

На пряме запитання «Чим українські жінки відрізняються від інших (наприклад росіянок чи китаянок)?» більше третини респондентів (37%) сказали «не знаю», «поняття не маю» тощо. Відповіді містили як опис зовнішніх розбіжностей, так і «культурні особливості» та «індивідуальні відмінності». Варто відзначити невелику (у декількох відповідях) присутність концептів «слов'янська краса» та більшу схожість українок з росіянками ніж з китайськими жінками: «Нелегко відрізнити від росіянок. Порівняно з китаянками, вони вищі, волосся у них не чорне, а очі великі й глибокі».

Уявлення про китайських жінок, що відображені у ЗМІ та публікаціях, умовно можна поділити на три групи:

- Китайські жінки зазвичай «синівські³», працюючі та відповідальні. Вони цінують сім'ю та прихильність і готові пожертвувати всім заради своїх сімей.

- Китайські жінки мають унікальну зовнішність і шарм, такі як довге чорне волосся, ніжна шкіра і елегантна фігура. Крім того, китаянки приділяють увагу догляду та одягу. Вони вміють показати свою чарівність.

- Китайські жінки розумні, незалежні та освічені. Китайські жінки вкладають багато енергії в освіту. Вони, як правило, добре освічені та оснащені міцними

знаннями та навичками. Вони розумні, незалежні, мають власну кар'єру та життєві цілі.

Уявлення китаянців про українських жінок сформовані у цьому ж ключі: «Статус у суспільстві не такий високий, як у китайських жінок» (жінка, лікар з міста, 27 років). Разом з тим, «у порівнянні з китаянками вони (українки) більш впевнені в собі. Будуть щасливі показати себе». В українських жінок «розум більш відкритий, і деякі жінки виберуть сурогатне материнство заради життя» (одружена жінка-вчителька). Загалом цікавими є відповіді, пов'язані з біополітикою: «Оточені війною та капіталом багато українських жінок не мають іншого вибору, як стати Європейськими матками в очах світу, а деякі жінки живуть у тіні війни, і їхнє життя не гарантоване» (чоловік, 32 роки, мешканець міста). Це, на нашу думку, може бути пов'язано як із суттєвими відмінностями у біополітиці Китаю та України, так і з цілеспрямованим інформаційним впливом. Так, цитовані респонденти черпають інформацію з інтернету, асоціюють українок зі слов'янським світом і використовують відповідні стійкі кліше: «слов'янські красуні», «Європейські утроби» та ін.

Погоджуємось із китайським автором Ї. Танг (Yi Tang), який, описуючи красу "Internet celebrities" у китайських медіа, дійшов висновку, що естетика людей має тенденцію бути схожою та подібною [13].

Н. Чанлянг (Nie Jianliang), аналізуючи гендерні стереотипи в Китаї, пише, що жінки — вдумливі, покірні, організовані, милі та емоційні за характером. У китайській соціальній культурі «чоловіки поза домом, жінки всередині», точка зору, що виконання тривіальної домашньої роботи це обов'язок жінок, стала незмінною істиною. Уявлення про те, що чоловік вищий за жінку, хороша дружина, хороший помічник, хороша жінка за успішним чоловіком, любляча мати, змусила жінок стати залежними від суспільства [7]. Тож, для китайської молоді вкрай важливим є питання материнства і відмінності у сімейній сфері та біополітиці. У Китаї певний час застосовувалась політика однієї дитини, натомість в Україні свобода репродуктивного вибору розглядається трактується у напрямку репродуктивного тиску. Також, аналіз відповідей дає підстави стверджувати, що у інфосторі Китаю поширюється інформація про сурогатне материнство українських жінок. Причини та наслідки таких інформаційних впливів потребують окремого поглибленого дослідження.

Звернення до прикладної соціології в якості емпіричного підтвердження основних ідей є релевантним для соціально-філософського дослідження. Уявлення респондентів цілком відповідають напрямкам, ідеям та концептам стосовно українських жінок, що транслуються останнім часом у інфосфері Китаю. У публікації 2013 року китайською мовою, присвяченій жінкам у політиці, про экс-прем'єр-міністерку України Ю. Тимошенко знаходимо: вона повною мірою застосовує жіночі риси та переваги до формування свого особистого іміджу та процесу

³ Поняття, що підкреслює обов'язки та особливу шанобливість до батьків.

комунікації, успішно практикуючи концепцію «привнесення краси в політику» [16].

На китайських інформаційних ресурсах знаходимо інформацію різних років, що проявлялась у відповідях респондентів різного віку. З 2013 року у інформації без авторства, що видається на різні пошукові запити китайською мовою, Україна прив'язується до росії через тему давно минулої війни та демографії: «...у Росії, Україні та Білорусі жінок більше, ніж чоловіків, у деяких до 20%. Під час Другої світової війни велика кількість міцних молодих чоловіків у Радянському Союзі загинула під час війни, що призвело до серйозного дисбалансу у гендерному співвідношенні. Після розпаду Радянського Союзу економіки цих трьох країн, особливо Росії та України, пережили значний спад. Багато людей стали безробітними і вдалися до алкоголю, щоб заглушити свої печалі, що призвело до значно вищого рівня смертності чоловіків, ніж жінок. У 2005 році співвідношення чоловічого та жіночого населення в Україні становило 1000:1165, причому жіноче населення перевищувало чоловіче на 3,58 млн осіб» [5].

Впадає у вічі, що і публікації про сучасну війну та українських жінок, які доступні на китайських інфорресурсах, певним чином вкладаються у озвучені респондентами ідеї. Так, сімейний статус, материнство та вимушена міграція постраждалих від війни українок висвітлені у багатьох роботах англійською. Найновішою з цієї теми, доступною у Китаї, є англійська стаття колективу авторів 2023 року [8].

Фактично всі озвучені ідеї були раніше презентовані у публікаціях, багато з яких виходять за рамки пропаганди російських нарративів. Зокрема, вплив сучасної війни на репродуктивне здоров'я українських жінок-військовослужбовців висвітлено у ґрунтовному англійському дослідженні українських авторів (A. Serbeniuk, V. Kaminskiy, Y. Kumranenko, A. Vash-Margita, I. Malysheva). У статті стверджується, що погіршення здоров'я жінок-ветеранів і військовослужбовців виходить за рамки медичних наслідків, має соціальне значення і впливає на демографічну структуру [12]. Ця стаття доступна на китайських ресурсах і користується популярністю у китайських пошукачів інформації. Доступні також нові тематичні англійські статті J.T. Darden, T. Марценюк, та багатьох інших українських та європейських авторок.

З одного боку, огляд доступних у Китаї публікацій валідизує результати проведеного нами опитування, з іншого – виникає потреба поглибленого дослідження іміджу України у китайській інфосфері.

Висновки і пропозиції. Соціально-філософський аналіз на основі інтерсекційного підходу може бути основою міждисциплінарного трансферу експериментальних даних у гендерних дослідженнях.

Є потреба у подальшому дослідженні партикулярних статусів жінок у різних суспільствах. Респонденти вживають поняття «статусу» жінок у суспільстві, але не розкривають його змісту.

Молодь розглядає різних жінок через призму краси. У асоціаціях українки здебільшого мають позитивні характеристики. В уявленні китайської молоді українки постають молодими, красивими та сексуальними. При порівнянні з іншими жінками акцент робиться на зовнішній привабливості.

Гендерні стереотипи виступають рамковими щодо сприйняття українок. Важливою темою для китайської молоді є сурогатне материнство. Ставлення до українок, які надають гестаційні репродуктивні послуги потребує подальшого дослідження.

Характеристики українських жінок не містять ознак «чужого» чи «ворожого». Англійським науковим статтям про Україну та українок на академічних ресурсах Китаю у рази більше, ніж відповідних публікацій китайською. Інформація про російську війну проти України надходить до китайської молоді через інтернет, зокрема через короткі відео, TikTok. Тема сучасної російської війни може бути табуованою для обговорення, але більшість тих, хто давав відповіді, відзначали важке становище українських жінок під час війни.

1. Пекарська А. О. Вербалізація гендерних стереотипів у китайськомовному художньому дискурсі: кваліфікаційна робота магістра. *Київський національний лінгвістичний університет*. Київ. 2021. 82с.
2. Стребкова Ю., Чжань Н. Аналіз візуальних образів жінок-військових у китайських та українських інтернет-виданнях 2020 – початку 2022 років. *Українознавчий альманах*. №30. 2022. С. 114–119. <https://doi.org/10.17721/2520-2626/2022.30.16>
3. Стребкова Юлія. Дослідження уявлень студентства про сучасну українську людину (гендерні аспекти). *Українознавчий альманах*. Вип. 21. 2017. С. 92–98. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/33070/1/Strebkova_2017.pdf
4. Уолцер Майкл. *Про толерантність* (Пер. з англ. М. Лупішко.). Харків: Видавнича група «РА-Каравела». 2003. 148 с. ISBN 966-586-113-1.
5. Chinese language request on Chinese search sites 全球哪些国家女性过剩. 决策与信息, CNKI:SUN:JCYX.0.2013-03-005. Date cited 2023-11-02. (in Chinese)
6. Han, Kang. A case study on gender stereotypes in a primary schools in Henan Province, China. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*. 2023. Volume 8. Pp. 2227–2237. DOI: <https://doi.org/10.54097/ehss.v8i.4682>
7. Jianliang Nie. Analysis of gender stereotypes in China (in Chinese) 对我国性别刻板印象的分析
8. Josephine Andrews, Jakub Isański, Marek Nowak, Victoriya Sereda, Alexandra Vacroux, Hanna Vakhitova. Feminized forced migration: Ukrainian war refugees. *Women's Studies International Forum*. 2023. Volume 99. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102756>

9. Kan Zhang. The Role of Textbook Idols on the Formation of Feminine Identity in Mainland China. *Proceedings of the International Conference on Interdisciplinary Humanities and Communication Studies*. 2023. Part 5, Series Vol. 6. Pp. 736-741. DOI: <http://dx.doi.org/10.54254/2753-7048/6/20220767> URL: https://lneq.ewapublishing.org/media/a865169131304db2945d0eddaab84d25.marked_nsUhJvK.pdf
10. Leyens Jacques Philippe, Yzerbyt Vincent, Schadron Georges. Stereotypes and social cognition 1994. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1995-97464-000>
11. Nikhil Garg, Londa Schiebinger, Dan Jurafsky, James Zou. Word embeddings quantify 100 years of gender and ethnic stereotypes. *The Proceedings of the National Academy of Sciences*. 2018. Vol. 115, No. 16. Pp. 3635–3644. DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.1720347115>
12. Serbeniuk Anastasia, Viacheslav Kaminskiy, Yana Kumpanenko, Alla Vash-Margita, Iryna Malysheva. The impact of the war in Ukraine on the reproductive health of female military personnel. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*. 2023. Volume 163, Issue 2. Pp. 409-415. DOI: <https://doi.org/10.1002/ijgo.14990>
13. Tang Yi. The Stereotypes About Women's Appearance Throughout the History of China. 2021. URL: <https://www.atlantispress.com/proceedings/iclahd21/125964822>
14. The 52nd Statistical Report on the Development of the Internet in China. *China Internet Network Information Center*. Date cited 2023-11-02 (in Chinese). https://baike.baidu.com/item/%E7%AC%AC52%E6%AC%A1%E3%80%8A%E4%B8%AD%E5%9B%BD%E4%BA%92%E8%81%94%E7%BD%91%E7%BB%9C%E5%8F%91%E5%B1%95%E7%8A%B6%E5%86%B5%E7%BB%9F%E8%AE%A1%E6%8A%A5%E5%91%8A%E3%80%8B/63380239?fr=ge_al#reference-1-37445110-wrap
15. Trubshaw Don. Values' Dual Modality and Functionality in Social Transmission Part 2: A Phenomenological-Semiotic Theory of Values. 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/307601384_Values'_Dual_Modality_and_Functionality_in_Social_Transmission_Part_2_A_Phenomenological-Semiotic_Theory_of_Values
16. Wan Ming, Public Image Shaping and Communication Management of Female Leaders - Taking Former Ukrainian Prime Minister Tymoshenko as an Example. *Shanghai Management Science*. 2013. Pp. 99-103. (in Chinese) URL: <https://m.cnki.net/express/#/literatureDetailZh?id=SGLK201302020&typeId=CJFDALL&VNK=c51f95c6>
- [Verbalization of gender stereotypes in Chinese-language artistic discourse: master's thesis] (dissertation). Kyiv, Ukraine. 82 p. (in Ukrainian).
2. Strebkova J.V., Zhan N. (2022). *Analiz vizualnykh obraziv zhinok-vijsjkovykh u kytajskiykh ta ukrajinskyykh internet-vydannakh 2020 – pochatku 2022 rokiv* [Analysis of visual images of military women in Chinese and Ukrainian online publications 2020 - early 2022]. *Ukrainoznavchyy aljmanakh*. №30. Pp. 114–119. <https://doi.org/10.17721/2520-2626/2022.30.16>
3. Strebkova Julia. (2017). *Doslidzhennja ujavlenj studentstva pro suchasnu ukrajinsjku ljudynu* [Research of representations of students about modern Ukrainian human (gender aspects)]. *Ukrainoznavchyy aljmanakh*. Vol. 21. Pp. 92–98. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/33070/1/Strebkova_2017.pdf (in Ukrainian).
4. Walzer, M. (2003). *Pro tolerantnistj* [About tolerance]. *Vydavnycha ghrupa «RA-Karavela»*. (In Ukrainian).
5. Chinese language request on Chinese search sites 全球哪些国家女性过剩. 决策与信息, CNKI:SUN:JCYX.0.2013-03-005. Date cited 2023-11-02 . (in Chinese)
6. Han K. (2023). A case study on gender stereotypes in a primary schools in Henan Province, China. *Journal of Education, Humanities and Social Sciences*. 8. Pp. 2227–2237. <https://doi.org/10.54097/ehss.v8i.4682>
7. Jianliang Nie. Analysis of gender stereotypes in China (in Chinese) 对我国性别刻板印象的分析
8. Andrews, J., Isariski, J., Nowak, M., Sereda, V., Vacroux, A., & Vakhitova, H. (2023). Feminized forced migration: Ukrainian War Refugees. *Women's Studies International Forum*, Volume 99. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2023.102756>
9. Zhang K. (2023). The role of textbook idols on the formation of feminine identity in mainland. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*. 6(1). Pp. 736–741. <https://doi.org/10.54254/2753-7048/6/20220767>
10. Leyens, J.-P., Yzerbyt, V., & Schadron, G. (1994). *Stereotypes and social cognition*. Sage Publications, Inc. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1995-97464-000>
11. Garg N., Schiebinger L., Jurafsky D., & Zou J. (2018). Word embeddings quantify 100 years of gender and ethnic stereotypes. *Proceedings of the National Academy of Sciences*. Volume 115(16). Pp. 3635–3644. <https://doi.org/10.1073/pnas.1720347115>
12. Serbeniuk A., Kaminskiy V., Kumpanenko Y., Vash-Margita A., Malysheva I. (2023). The impact of the war in Ukraine on the reproductive health of female military personnel. *International Journal of Gynecology, Obstetrics*. 163(2). Pp. 409–415. <https://doi.org/10.1002/ijgo.14990>
13. Tang Y. (2021, November 29). The stereotypes about women's appearance throughout the history of

References

1. Pekarsjka, A. O. (2021). *Verbalizacija ghendernykh stereotypiv u kytajskomovnomu khudozhnjomu dyskursi: kvalifikacijna robota maghistra*

- China. The Stereotypes About Women's Appearance Throughout the History of China. *Atlantis Press*. URL: <https://www.atlantispress.com/proceedings/iclahd-21/125964822>
14. The 52nd Statistical Report on the Development of the Internet in China. *China Internet Network Information Center*. 2023. URL: https://baike.baidu.com/item/第52次《中国互联网络发展状况统计报告》/63380239?fr=ge_alia#reference-1-37445110-wrap (in Chinese).
15. Trubshaw D. (2017). Values' dual modality and functionality in social transmission Part 2: A Phenomenological-Semiotic Theory of Values. *Researchgate*. URL: https://www.researchgate.net/publication/307601384_Values'_Dual_Modality_and_Functionality_in_Social_Transmission_Part_2_A_Phenomenological-Semiotic_Theory_of_Values
16. Wan Ming. Public Image Shaping and Communication Management of Female Leaders - Taking Former Ukrainian Prime Minister Tymoshenko as an Example. *Shanghai Management Science*. 2013. Pp. 99–103. URL: <https://m.cnki.net/express/#/literatureDetailZh?id=SGLK201302020&typeld=CJFDALL&VNK=c51f95c6> (in Chinese).
- 1.